

BÖLÜM 11

İNANÇ TURİZMİ BAĞLAMINDA GAZİANTEP¹

Tuba KAPLAN²

Giriş

Günümüzde turizm denilince, insanların aklına tatil olgusu gelmektedir. Ancak son zamanlarda insanların ihtiyaçlarına bağlı olarak da turizm faaliyetleri kendi içerisinde çeşitli alternatifler oluşturmaya başlamıştır. Bu alternatif faaliyetlerden biri de inanç turizmidir.

İnanç turizmi, kutsal yerlerin bu dinlere mensup turistlerce ziyaret edilmesinin turizm olgusu içerisinde değerlendirilmesi faaliyetidir (Sargin, 2006: 3). Dinin, etkisini turizm hareketlerinde göstermesinin sonucu olarak, din amaçlı seyahatler tarih boyunca seyahat amaçlarının içinde ayrı ve önemli bir yer tutmaya başlamıştır (Aksoy, 2002: 421). Semavi dinlerin ortaya çıkmasıyla beraber inanç turizmi evrensel bir boyut kazanmaya başlamış ve özellikle dini inanç merkezlerinin bilinmesi insanların buraya akın etmesini sağlamıştır. “İnanç turizminin hazırlayıcı ilk örnekleri de peygamberlerin ve din büyüklerinin yaşadıkları yerler ve buralarda inşa edilen mabetleri görme arzusundan kaynaklanmaktadır.”(Kaynak, 2010: 121). Öyle ki Müslümanlar için Mekke ve Medine; Hristiyanlar için Kudüs, Roma ve Efes; Museviler için Kudüs bu inanç turizmi merkezlerindedir (Bahar, 2015: 2-3).

Tarihi süreçte Anadolu, İslamî inanç unsurlarını barındırmakla kalmamış, aynı zamanda diğer din ve kültürlere de ev sahipliği yapmıştır. Anadolu toprakları, tek tanrılı dinlerin doğduğu bir mekân olmasa da, tek tanrılı dinlerin yayılma alanı bulduğu ve birbirleriyle temasa geçtiği topraklardandır. Bu buluşmanın önde gelen nedenlerinden biri, doğrudan doğruya Anadolu'nun coğrafi konumuyla ilgilidir (Memiş, 2005: 10). Kùltürler ve dinsel gelenekler açısından Anadolu toprakları bir yandan Doğu ile Batı ve güneyle kuzey arasında bir köprü görevi üstlenmiş ve böylelikle çeşitli akımların yayılmasında aracı bir rol oynamıştır. Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam gibi semavi dini geleneklerin dünya genelinde yayılmasında önemli bir rol oynamıştır (Bahar, 2015: 2). Anadolu'nun Asya ve Avrupa'nın bir-

¹ Bu çalışma Tuba Kaplan'ın Gaziantep Kültür Turizmüne Halkbilimsel Bir Yaklaşım (2011) adlı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezinden faydalanılarak üretilmiştir.

² Öğr. Gör. Dr., Gaziantep Üniversitesi, tubakaplan27@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4623-9397>

KAYNAKÇA

1. Aksoy, M. (2002). Türkiye'de inanç turizmine genel bir bakış ve Hristiyanlığın seyahate verdiği önem. *Dinler Tarihi Araştırmaları Sempozyumu III*, Ankara: Dinler Tarihi Yayınları.
2. Alptekin, M. (2018). Meddah Behçet Mahir'in Halk Anlatılarında Halk Hekimliği ve Baytarlığı. *Gaziantep Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 17(3), 879-893.
3. Alptekin, M. (2018). Gülnar Çevresinde Ölümle İlgili Uygulama ve Araştırmalar Üzerinde Bir Araştırma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 7(1). 323-342.
4. Bahar, M. (2015). *İnanç turizmi açısından Kilis ilinin değerlendirilmesi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya.
5. Başarkanoglu, L. (2010). *Nizip efsaneleri*. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep.
6. Gökçe Ş. M. (2019). *İslahiye'de (Gaziantep) Halk Hekimliği*. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep.
7. Güleken, Ö.N.-Ünal, Z. G. (2018). Gaziantep Kendirli Kilisesi ve Latin okulu koruma ve restorasyon önerisi, *IJSHS*, 2 (1): 83-105
8. Güzelbey, C. C. (1990). *Gaziantep avlıyaları*. Gaziantep: Gaziantep İslami Hizmetler Vakfı Yayınları.
9. Güzelbey, C. C. (1992). *Gaziantep'ten kesitler*. Gaziantep: Ar Ajans Basın Yayın.
10. Kaplan, T. (2011). *Gaziantep kültür turizmine halkbilimsel bir yaklaşım*. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep.
11. Kaynak, İ. H. (2010). İnanç turizminin medeniyetler arası işbirliğine etkileri: Türkiye örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 1(2), 119-126.
12. Memiş, E. (2005). Dinlerin bulunduğu nokta: Anadolu. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (2), 1-10.
13. Sakaoglu, S. (1997). Bir efsane, iki tip, bir motif: Şeyh Bilecen ve Memik Dede efsaneleri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (4),181-190.
14. Sargın, S. (2006). Yalvaç'ta inanç turizmi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 1-18.
15. Türkçe Sözlük (1998). *Türk Dil Kurumu Yayınları*. Ankara.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

16. URL1: <https://gaziantep.ktb.gov.tr/TR-52362/tarihi-gaziantep-camileri.html>. E.T. 03.05.2020
17. URL2: <https://www.gaziantepgezisi.com/index.php/inanc-turizmi/tarihi-gaziantep-camileri/111-ali-nacar-camii> E.T. 23.06.2020
18. URL3: <http://www.gaziantepozel.com/ayse-baci-camii/> E.T. 03.05.2020
19. URL4: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/gaziantep/gezilecek yer/boyaci-camii> E.T. 28.04.2020
20. URL5: <https://gaziantepikesfet.com/karagoz-camii.html> E.T. 3.07.2020
21. URL6: <https://gantep.bel.tr/sayfa/tarihi-cami-31> E.T. 13.06.2020
22. URL7: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/gaziantep/gezilecek yer/tarihi-camiler719433> E.T. 03.05.2020
23. URL8: <https://gaziantep.ktb.gov.tr/TR-52362/tarihi-gaziantep-camileri.html> E.T. 07.05.2020
24. URL 9: <https://gantep.bel.tr/sayfa/kiliseler-26> E.T. 04.05.2020
25. URL 10: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/gaziantep/gezilecek yer/pirsefa-hazretleri-ve-turbesi> E.T. 09.05.2020
26. URL11: <http://www.evliyalarimiz.com/muhammed-sami-hazretleri-sam-seyhi> E.T. 08.07.2020
27. URL12: <http://www.evliyalarimiz.com/aydi-baba-hazretleri> E.T.21.06.2020
28. URL 13: <https://gaziantep.ktb.gov.tr/TR-52364/tarihi-kiliseler.html> E.T. 19.07.2020
29. URL14: <https://www.gaziantepgezisi.com/index.php/inanc-turizmi/gaziantep-evliyalari/134-hacibaba-turbesi> E.T. 09.07.2020

KAYNAK KİŞİLER

KK.1: Meryem Karakuş, 1944, Gaziantep-Nizip, Okuma Yazma Bilmiyor, Ev Hanımı.

KK.2: Ayşe Kaya, 1950, Gaziantep-Nizip, Okuma Yazma Bilmiyor, Ev Hanımı.

KK.3: Nejla Kaçiran, 1983, Gaziantep, Lisans Mezunu, Ev Hanımı.

KK.4: Ayşe Akdağ, 1958, Gaziantep, Okuma Yazma Bilmiyor, Ev Hanımı.

KK.5: Safınaz Koçak, 1961, Gaziantep, Okuma Yazma Bilmiyor, Ev Hanımı.

KK.6: Mehmet Ali Kaplan, 1954, Gaziantep, Lisans Mezunu, Emekli.